

**Oświadczenie złożone
przez senatora Ryszarda Knosalę
na 63. posiedzeniu Senatu
w dniu 21 października 2010 r.**

Oświadczenie skierowane do ministra finansów Jana Vincenta-Rostowskiego

Pragnę zasygnalizować problem dotyczący opodatkowania odszkodowań za ustanowienie służebności przesyłu. W art. 21 ust. 1 pkt 120 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych przewidziano zwolnienie od podatku, jeśli chodzi o „odszkodowania wypłacone, na podstawie wyroków sądowych i zawartych umów (ugód), posiadaczom gruntów wchodzących w skład gospodarstwa rolnego, z tytułu:

- a) ustanowienia służebności gruntowej,
- b) rekultywacji gruntów,
- c) szkód powstałych w uprawach rolnych i drzewostanie

– w wyniku prowadzenia na tych gruntach, przez podmioty uprawnione na podstawie odrębnych przepisów, inwestycji dotyczących budowy infrastruktury przesyłowej ropy naftowej i produktów rafinacji ropy naftowej oraz budowy urządzeń infrastruktury technicznej, o których mowa w art. 143 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami”.

Stosowanie wskazanej regulacji nie rodziło istotnych problemów aż do dnia 3 sierpnia 2008 r., kiedy w wyniku nowelizacji kodeksu cywilnego wprowadzono do tego kodeksu odrębną instytucję – służebność przesyłu. Do dnia wejścia w życie wspomnianej nowelizacji w takich przypadkach posługiwano się, stosowaną odpowiednio, instytucją służebności gruntowej: przedsiębiorca za ustanowioną na jego rzecz służebność gruntową wypłaci zasądzone odszkodowanie, zaś odbiorca odszkodowania nie ponosi z tego tytułu obciążeń podatkowych, bowiem przedmiotowe odszkodowanie, powiązane wówczas ze służebnością gruntową, było od tego podatku zwolnione. Jednak od momentu wprowadzenia do kodeksu cywilnego odrębnej instytucji służebności przesyłu niemożliwe stało się ustanawianie służebności gruntowych dla urządzeń przesyłowych, w takich przypadkach bowiem zastosowanie mają wyłącznie przepisy o służebności przesyłu. Wątpliwości nie budzi w tym miejscu zasadność wprowadzenia dodatkowego ograniczonego prawa rzeczowego, problemem jest jednak brak wprowadzenia odpowiednich zmian w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych, przez co osoby te zostały pozbawione możliwości uzyskania zwolnienia z opodatkowania odszkodowania za służebność przesyłu. Fakt ten wynika z literalnego brzmienia art. 21 ust. 1 pkt 120 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, który ustanawia zwolnienie podatkowe wyłącznie w przypadku odszkodowania przyznanego z tytułu ustanowienia służebności gruntowej, nie odnosząc się w ogóle do służebności przesyłu. Takie stanowisko potwierdzają również organy podatkowe, które przyznają, że brak możliwości zastosowania zwolnienia z podatku za służebność przesyłu wynika z faktu, że zwolnienie to w aktualnym brzmieniu dotyczy wyłącznie służebności gruntowej. Obecnie zatem, wobec braku zwolnienia z opodatkowania odszkodowań za ustanowienie służebności przesyłu, przedsiębiorca obowiązany jest sporządzić informację o wysokości przychodów według ustalonego wzoru (druk PIT-8C) i w terminie do końca lutego następnego roku podatkowego przekazać podatnikowi oraz urzędowi skarbowemu właściwemu według miejsca zamieszkania (art. 42a ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych). Wypłacone odszkodowanie stanowi dla podatnika przychód z innych źródeł (art. 10 ust. 1 pkt 9 w związku z art. 20 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych).

Mając na uwadze przedstawione kwestie, zwracam się do pana ministra z wnioskiem o rozważenie zasadności nowelizacji cytowanego art. 21 ust. 1 pkt 120 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych i objęcie jego zakresem także służebności przesyłu.

Z wyrazami szacunku
Ryszard Knosala